

GJENOPPBYGNING

En sammenligning mellom det Norge som varen 1940 ble trukket inn i krigen, og det land som 4 år senere etter den mest hensynsløse utbytning ser Tyskland gå mot undergangen, byr på så skrækkende motsetninger at selv en temmelig overfladisk betrakter må fylles med uhygge.

Når man tar hensyn til det korte tidsrom ødeleggelsene har pågått, og de enorme materielle og kulturelle verdier som i løpet av disse få år er gått til spille, kan man trygt si at det norske folk aldri har opplevd maken.

Dette er resultatet av Quislings storstilede nasjonalprogram, og av en krig som har brukt Norge til siste trevl og tråd. Det norske folk står ved krigens opphør med tomme hender ved den skraphaug som er restene av vår nasjonalformue, etter å ha satt inn alt de eide av troskap, offervilje og mot for å vinne sine rettmessige goder.

Det kan vanskelig nektes at spørsmålet om hva vi egentlig har å starte med melder seg nok så påtrengende så snart det blir tale om etterkrigstiden. Har okkupasjonstiden og krigen vært en ulykke av nær sagt uberegnelige dimensjoner, så blir restaureringsarbeidet en kraftprøve som vil stille de aller største fordringer til den enkelte og til folket som helhet. Å gjenvinne hva vi har tapt vil bety et årelangt og intenst arbeid under meget vanskelige forhold, og vi må gå til dette arbeid med hele den innstilling i behold som har preget hjemmefrontens kamp i disse år.

Eventuell egeninteresse, partihensyn og politisk brikkespill vil undergrave anstendighetsfølelsen, og gjenoppbygningen vil aldri lykkes, så veldig er skaden.

Det vil bli krevet offer når det store fredsarbeidet begynner. Også da utpreget personlig, men med betydelig sikkerhet for at alt som ytes i første rekke vil komme Norge og vårt eget folk til gode. Hvor ribbet vi enn står har vi likevel en reserve å sette inn som både er prøvet og har stått sin prøve: den vilje til samlet innsats som har båret så rike frukter i disse krevende kampår, og det fundament å bygge på som heter hjemmefrontens grunn.

Like lite som noen enkelt mann eller parti kan tilskrive seg æren av dette arbeid, er heller ikke hjemmefronten uttrykk for noen politisk fraksjon. Den er utelukkende norsk, den er individualistisk i aller høyeste grad til tross for sin utpregede solidaritet; og disse tre egenskaper: enheten, norskheten og individualismen vil også etter krigen være garantien for at det arbeid som må gjøres vil føre oss

nettopp til de mål vi har sett.

Tar vi en ting av gangen og trekker i samme tau, istedenfor å kløve oss i innbyrdes flokker, vil dette åndelige og materielle gjenreisningsarbeid like sikkert lykkes, som det vil lykkes oss å fordrive nazismen. Forutsetningen er bare at enheten og hjemmefronten holder.

UKEOVERSIKT

Den dominerende militære begivenhet i den forløpne uke er den operasjon de allierte har gjennomført fra Anzio-bruhodet. Da Hitler-linjen begynte å vakle, sattes det herfra inn kraftige støt i tyskernes flanke, med det resultat at de to allierte styrker etter et par dagers forløp kunne forene seg og det tyske stillingsystem i kystsektoren ble rullet opp. Hitlerlinjen hadde opphørt å eksistere som militær faktor. Det ble etablert en ny front i nesten 90 graders vinkel på den opprinnelige, så å si parallelt med kystlinjen. Hensikten med den svingning den tyske ledelse her foretok, kunne neppe være noen annen enn å dekke de sørlige troppavdelingens retrett i retning av Rom, en bevegelse som imidlertid har vært vanskelig gjennomførbar som følge av de alliertes voldsomme trykk både herfra langs Via Casilina og rett vinklet på den viktige vei som til dels har ligget under artilleriild, og hvor viktige punkter er i de alliertes besiddelse.

De **høftigste** kamper foregår for øyeblikket mellom styrker fra bruhodet som angriper den nye tyske sperrestilling i Valmontone-Velletri-avsnittet. Denne stilling er den avgjørende flankedekning for den tyske retrettlinje, og skulle de allierte her makte et snarlig gjennombrudd, vil hele den mellomitalienske front komme i fare for å ruller opp. Det er karakteristisk for situasjonen at det er mot Velletri-Valmontone og ikke mot byen Rom de allierte for tiden konsentrerer sine anstrengelser, og det tyske forsvar er meget hardnakket, det står visstnok under Kesselrings personlige ledelse. Man må derfor med den største spenning imøtese de nærmeste dagers rapporter fra denne sektor, utfallet av de voldsomme kamper nå kan komme til å bli avgjørende for hele felttoget.

Bortsett fra visse tyske forstyrrelsesaksjoner på østfronten, særlig i Jassy-avsnittet, er det forøvrig vesentlig luftkrigen som har krav på interesse. Den har i den siste uke hatt et nytt voldsomt crescendo, med overordentlig massive angrep både mot mål i Tyskland og mot de besatte områder i vest, hvor man synes å skjelve en vis omlegning fra strategisk til taktisk bombing, med tyske sambandslinjer til og langs Kanal-kystens befestninger som hovedmål.

TVANGSMOBILISERINGEN

og metronomen meddeler:

Vi konstaterer med tilfredsnet at vår ungdom på en glimrende måte har slått tilbake fiendens første forsøk på å tvangsmobilisere oss. I Oslo har til og med igar 120 møtt fram.

Makthaverne er klar over nederlaget og tyr nå til desperatte midler for å få tak i ungdommen. Vi må være forberedt på nye aksjoner. merk dere følgende:

1. De som er registreringspliktige må hverken være hjemme eller på arbeidsplassen. De må komme seg ut av tettgrendte strøk - ut på landet til slekt eller venner som kan hjelpe med arbeid, husly og mat.
2. Den mannlige ungdom forøvrig må unngå kinoer, forsamlingslokaler eller forlystelsessteder av en hver art. Stå ikke og heng på gatehjørnene. Hvis makthaverne systematisk prøver å sikre seg også ungdom av de øvrige årsklasser, må disse følge eksemplet og stikke seg vekk. Vær våken og snarrådig.
3. Den øvrige befolkning plikter å hjelpe på alle måter. De som kommer i første rekke er bønder, arbeidsgivere, forsyningsmyndigheter, kjøpmenn, togpersonale o.s.v. Den som svikter vil bli husket.
4. Vi advarer mot politiske eventyrere som prøver å fiske i rørt vann. Lytt til råd fra folk dere vet er å stole på. Ingen må foreta handlinger som avhenger av hjelp utenfra.

Fra Næringsdepartementet er det sendt stensilert skrivelse til alle handelsskoler i Stor-Oslo med beskjed om at det fra høsten ikke vil bli tillatt å oppta mannlige elever over 17 år ved skolene, da disse skal benyttes til nasjonal arbeidsinnsats. Bestemmelsen kommer opprinnelig fra Sosialdepartementet og er så ekspektert videre av Næringsdepartementet. Skrivelsen viser hvilket alvor det ligger bak tvangsmobiliseringen.

Folkeavstemning? Dagens Nyheter i Stockholm skriver: Nazistene i Norge planlegger folkeavstemning. Den skal komme overrumpende, eventuelt ved at politiet trenger inn til folk om natten med ferdige formulærer og krever svar på om man er for eller mot bolsjevisme.

Det opplyses at det den 31. mai på enkelte kontorer ble forelagt funksjonærene et slikt spørreskjema. Blant annet ble det forelagt funksjonærer i Kirke- og Undervisningsdepartementet. Slike skjemaer må selvsagt ikke besvares.

Hasleboen. 2 tyskere og 5 russere kjørte i pinsen i lastebil fra Hasleboen til Elverum. Russerne drepte tyskerne, tok lastebilen og kjørte over grensen. Resultatet ble at 20 russere ble skutt og likene kastet utenfor inngangen til leiren til alminnelig beskuelse.

Oslo. I pinsen kom 1.000 mennesker av alle aldre til Oslo med det tyske skip "Warte". De ble sagt å være russiske flyktninger, men er i virkeligheten quislinger fra Ukraina. De var i

godt hold, men ynkelig kledd. 3. pinsedag ble de sendt i flere partier til Stavanger, Haugeset, Sarpsborg og Fredrikstad.

NYHETER 5. TIRSDAG.

Italia. 5. arme har gjort små men viktige innbrudd i Albanerlinjen og trykker med all sin kraft mot de tyske sperrestillingene S for Rom. Tyskerne yter forbitret motstand men trekker stadig sine styrker bakover. Til tross for den hurtige allierte framrykning i kystområdet S for Rom og N for Lirifloden synes utgangen av kampene ved Albanerfjellene å være nøklen til de kommende hendelser under felttoget S for Rom. Tyskerne forsøker for enhver pris å holde Valmontone-linjen og på begge sider pumpes uavbrutt tropper og materiell inn i det forbitrede oppgjør, som synes å gå over i krigshistorien som den kraftprøve som avgjorde Roms skjebne. Kesselring som personlig leder kampene på dette avsnitt har sendt ut en dagsordre til 2. arme: "For 10. arme avgjøres spørsmålet om liv eller død av dere. Hver mann bør vite hva som står på spill." - Det meldes at amerikanske tanks- og infanteriavdelinger kjemper i midtre del av Albanerlinjen og at tyske forsterkninger er satt inn. - 8. arme fortsetter framrykningen langs Via Casilina. Frosinone og Sora er erobret. Det allierte flyvåpen angrep tyske tropper som forsøkte å trekke seg ut av Frosinone. Det ble foretatt 6 angrep med 15 minutters mellomrom. Av 200 tyske vogner ble 97 ødelagt og mange andre skadet. Ettor angrepet så velien ut som en eneste grushaug. - Allierte styrker har inntatt Ceccano, Rofi og Strangolegalli. Tyskerne faller tilbake overalt, og det er få retrettlinjer igjen. På 5. armés front er Moletta elva overskredet og landsbyen Ardea erobret. - Allierte fly gjorde onsdag 2.800 utfall, 23 fly savnes, 43 tyske ble skutt ned. 500 bombefly angrep oljeraffinerier i Ploesti og jernbanemål i Turnu Severin.

Vestfronten. Jernbaneknutepunkter, tomter, bruer og flyplasser i Frankrike og Vest-Tyskland er blitt bombet av allierte flystyrker. Blant målene var Ham, Osnabrück og Søst. 500 bombefly og 1200 jagere deltok i operasjonen.

Østfronten. Flere tankavdelinger i den tyske kile N for Jassy er avskåret og blir utslettet etter hvert. Sterke flystyrker understøttet de tyske angrep, 106 tyske fly skutt ned tirsdag og 58 onsdag.

Jugoslavia. Kong Peter har rettet et opprop til sitt folk om at de uansett politisk oppfatning skal samarbeide med Tito og kjempe aktivt under hans ledelse. Det vil i denne anledning bli dannet ny regjering. Tito har utstedt en dagsordre til den jugoslaviske hær om straks å angripe alle militære hovedmål.

Bulgaria. Det meldes at det er foretatt en opprensning i den bulgarske hær. 2 russiskvenlige generaler er avsatt og fengslet. Over 70 offiserer er fjernet, hvorav endel er nådd fram til den tyrkiske grense og slutter seg til tyskerne. Norge. Grensevakten mot Sverige er forsterket.